

NZEMA
PAPER 1

Fa nyelebenloa A – D anu ne mɔɔ ye edwekemiza ne anloa fɔnwo la.

1. Abusua ne boni a vale nzule nee awule rale a?
 - A. Ezohile
 - B. Nvavile
 - C. Azanwule
 - D. Ndweafɔɔ

2. Saa begya kakula raale a maadee ehye mɔɔ boni a li awielee a?
 - A. Besi ɔ ti asoa
 - B. Bɛbiza ye agyale
 - C. Besie ye aze
 - D. Bedia ye atɔfole

3. Menli ehye mɔɔ boni a bahola ali belemgbunli a?
 - A. Awie mɔɔle sukoavole la.
 - B. Awie mɔɔ le bia now dehele la.
 - C. Sonla mɔɔ ze nwoma kpale la.
 - D. Sonla biala mɔɔ anye ye se la.

4. Duzu ati a Egya Mieza nee ɔ ye donle be ra ne duma ekpote a?
 - A. Be nye die anloma ekpote anwo.
 - B. Enee bele mota.
 - C. ɔ nee ɔ ye lile abawuo.
 - D. Duma ne ye be fe.

5. “Fɛle Koasi maa me”.
Enele ngyehyelee ohye mɔɔ boni a le fɔnwo wo “fɛle” ebɔle nu a?
 - A. Aze – Aze
 - B. Aze – Anwuma
 - C. Anwuma – Aze
 - D. Anwuma – Anwuma

6. “Me nli p̄ele Kuma sua ne anzi”.
- Enel̄e ngyehyelēe ehye m̄o boni a le f̄onwo a.
- Kú – mà
 - Kù – mà
 - Kú – má
 - Kù – má
7. Kakula
- Enel̄ekp̄ok̄e ngyehyelēe ehye m̄o le f̄onwo la a le boni?
- Kaku – la
 - Ka – ku – la
 - Ka – kula
 - Ka – kul – a
8. “Dwoo dwoo, dwe maa Yaba o”. Mek̄e boni a ereladane bado edwene ehye a?
- Mek̄e m̄o okpondē ke ɔ ra ne alēe dwe na yeava yeamaa ye la.
 - Mek̄e m̄o nafelē eleku ɔ ra ne na okpondē ke ɔda la.
 - Mek̄e m̄o eh̄one eleku ɔ ra ne la.
 - Mek̄e m̄o okpondē ke ɔ ra da la.
9. Ohya ke yeto nw̄ora yekile ngakula oboaleke
- Egya ked̄eda duma finde nu.
 - Om̄aa besukoa adalēb̄ole
 - Ɔtu fole
 - Edwekē w̄o nu
10. Dwula erelē ehye:
- Be kunlu eleka a
- be nyunlu ende
 - b̄eno ayile
 - b̄esela ayile
 - be nye enlie
11. “Kaku as le b̄ene”. Edwekē ehye abo kile ke kaku
- fa ɔ sa b̄ene di alēe
 - le awule
 - asa b̄ene ne ye ye nyane
 - b̄o adalē

Kenga adawu ehye na yeye edwemiza ed – ef anloa.

Egya Mozu le eyazonlenli. Befele o ye omo Manza. Be mra a le Adwoba nee Edobele. Kenle ko Fole nwonlomo odwazole la ozile ye nrelande ne omaanle oyale na ke wowole.

Moo odwule ye sya ne anu la obole o bo ke odo ye ndile. Yeangye, anwoma ne bole o bo ke otu na mbaka ne bole be ti aze. Oyale gyima ekyi la ovalel ye etu ne ogyelale na ohole sua zo.

Meks moo odwule sua nu la o ye anye liele kpole.

12. Duzu bodane a adawu ne gyi zo a?

- A. Egya Mozu anwo edweke
- B. Ebonu gyimayele
- C. Adwoba nee Edwoba
- D. Omo Manza anwo edweke

13. Adawu ne nusonla titili ne a le nwane?

- A. Edwoba
- B. Edobele
- C. Omo Manza
- D. Egya Mozu

14. Sonlayele moo wo adawu ne anu la a le

- A. moo odwule ye sya ne anu la
- B. o ye anye liele kpoke
- C. mbaka ne bole be ti aze
- D. ovale ye etu ne ogyielale

15. Edweke “oyale na ke wowole” le

- A. Erere
- B. Edwekenzoho
- C. Edendendenle
- D. Sonlayele

PAPER 2
[60 MARKS]

PART I
COMPOSITION
[30 MARKS]

1. Fa edwemgbokε mɔɔ dwu εfε la kelε ehye mɔ anu ko pε anwo edwekε.
 - a. Kenle nsa ye mɔɔ sukulu ngakyile su nwɔhoalile la enyianle ε gɔnwo fofolε bie. Kelε kelata kɔmaa ye na kile kε ε nye zile liele nwɔhoazulε ne anwo la.
 - b. Kile maa yenwu kε bεsi beto aleε mɔɔ ekulo ye kpale la.
 - c. Folε nwonlomɔ biala enle alagye fee. Kilehile nu maa ε gɔnwo mɔ enwu mɔɔ eyε la.
 - d. Kilehile nu maa yenwu deemoti ekulo kε ekedenka Gana maanle ye anu la anzεε ekedu adenle ekεhɔ maanle gyene zo la.

PART II
COMPREHENSION
[10 MARKS]

2. Kenga adawu ehye nay eye edwekemiza ne mɔɔ doa ye la amuala anloa. Nrenyia bie nee ɔ ye denlanle sua bie mɔɔ befelε ye sendu la azo. Enεe bεlε bε mra mraale nwio, Mozuma nee Tayiba. Mεkε mɔɔ bε ze wule la εbee bε nye εtεfile. Bε ze wule la ye evolε ko yεε bε nli nook hale εleka bie a.

Kolaa na bε nli awu la, ɔvelεle Mozua wɔ ye ewule ekpa ne anwo ekε na ɔzele ye kε, “Mende kpokε fee na mesulo kε ɔrεhyε me ti babɔ aze. Ehye ati Takyiba wɔ ε sa nu. Nea ye boε maa me. Saa ɔ nye fi a fa nrenyia maa ye. Saa ɔbɔ εdane a maa ε nye εhɔ ngakula ne anwo kpale. Fa ɔ mra ne kε εdawɔ ε mra na tete bε boε. Fa agyapadeε mɔɔ meva megyakyi wɔ la nea bε boε.

Mozuma bole ɔ nli εwokε kε ɔbali mɔɔ yeha la azo. Olua εwokε mɔɔ ɔbole ɔ nli la ati ɔnleanle ɔ diema ne gyelεenye kɔkpula mekε mɔɔ bedi bε εvoyia ne la. Mozuma vale ye ndweabane maanle ɔ diema ne zieziele ɔ now hole εvoyia ne abo.

Moo rale la a le ke ndweabane ne minlinle.

- a. Enee awovole ne amra le nye?
- b. Meka boni a ngakula ne awovole wule a?
- c. Kile “me ti babo aze” abo ke moo behile ye adawu ne anu la.
- d. Ye “edendedenle” ko fi adawu ne anu.
- e. Enea a, duzu ati a, mbelera ne mo be nli vale Tayiba wulale Mozuma asa anu a?
- f. Duzu adwenlenu nvoninli a le “fa nrenyia maa ye”?
- g. Duzu ati a Mozuma vale ye ndweabane maanle Tayiba a?
- h. Ke ndweabane ne zile minlinle e?
- i. Enea a moo ndweabane ne minlinle la ke mediema ne avinli keye e?
- j. Fa edwemgboke moo embo nsuu la to adawu ne duma.

PART IV
LANGUAGE AND USAGE
[10 MARKS]

Kele anesemela abusua moo edwemgboke moo bepe o bo la biala bo la.

- a. Raale ne heda edanle kenlema.
- b. Nrenyia ne nee o ye dule adenle anoma.

Fa nyelebenloa moo le fonwo la so edendemunli ehye mo biala azo.

- c. Befele edendemunli moo le ye kpoke ko la edendemunli
- d. Edendemunli kpomgbondee le edendefo a titili ko ye ngakyile.

Fa nyelebenloa moo le fonwo la ye edwekemiza ehye mo anloa:

- e. Duzu edendemunli a le ehye?
“Yeango sukulu oboaleke onde kpoke”.
- f. Kele edendemunli kpomgbondee ko.

Fa ehale sekelenee wula edendemunli ehye mo biala anu maa oli munli.

- g. Odole elue, tomandese nee ndolera.
- h. Asoo woli ale nwonlomo ye o.

Kele edwemgboke ehye mo maa beli munli.

- i. le nyealie
- j. alamgbobo